

Євген В. Баженков*

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА МОДЕЛЬ ПОБУДОВИ КОМПЛАЄНС-СИСТЕМИ В ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ

У статті розглянуто структурно-логічну модель побудови комплаєнс-системи в освітній галузі. Дано визначення поняттю «Комплаєнс». Виокремлено основні проблеми, які є найактуальнішими в умовах інформаційного протистояння на ринку освітніх послуг. Визначено сутність комплаєнсу. Проаналізовано роль комплаєнсу для освітньої галузі. Розглянуто комплаєнс-ризиків в освітній галузі. Перелічено сегменти освітньої галузі, у яких проявляються комплаєнс-ризиків. Виокремлено потреби для внутрішньогалузевого управління ризиками. Розглянуто комплаєнс у контексті розвитку освітнього середовища країни. Перелічено основні складові у комплаєнс-системи освітньої галузі. Проаналізовано доброчесність у освітній галузі. Розглянуто комплаєнс-контролем освітньої галузі. Виокремлено специфічні сфери, якими характеризується комплаєнс-контроль. Визначено основні сфери застосування комплаєнс-функції у освітній галузі. Наведено приклади порушення комплаєнсу в освітній галузі. Такими порушення можуть бути фіктивна діяльність, неформальні винагороди, неофіційні трудові відносини, порушення протипожежної безпеки або охорони праці та інші. Дано визначення концепції комплаєнс-системи у освітній галузі. Розглянуто стандарти, які може включати в себе комплаєнс. Проілюстровано основні принципи функціонування комплаєнс-системи в освітній галузі. Виокремлено основні завдання, які повинно виконати Міністерство освіти і науки України для функціонування комплаєнс-системи. Перелічено та проаналізовано основні аспекти комплаєнс-системи в освітній галузі. Проілюстровано структурно-логічну модель побудови комплаєнс-системи у освітній галузі. Виокремлено основні обов'язки комплаєнс-фахівців. Перелічено основні інструменти, які застосовуються для оцінки результативності й ефективності комплаєнс-системи у освітній галузі. Проаналізовано основні складові, які забезпечують методологічну підтримку комплаєнс-системи у освітній галузі. Визначено стратегічну мету створення комплаєнс-системи у освітній галузі. Зроблено висновки щодо структурно-логічної моделі побудови комплаєнс-системи в освітній галузі.

Ключові слова: комплаєнс, освітня галузь, сфера, ризиків, модель.

Рис. 2. Літ. 11.

DOI: 10.32752/1993-6788-2022-1-254-13-24

Ievgen V. Bazhenkov

STRUCTURAL-LOGICAL MODEL OF BUILDING A COMPLIANCE SYSTEM IN THE EDUCATION INDUSTRY

The article considered the structural and logical model of building a compliance system in the educational field. The concept of "Compliance" was defined. The main problems, which are the most relevant in the conditions of information confrontation in the market of educational services, were singled out. The essence of compliance was defined. It was the role of compliance for the educational sector is analyzed. Compliance risks in the educational sector were considered. The segments of the educational industry in which compliance risks are manifested were listed. Needs for intra-industry risk management were identified. Compliance was considered in the context of the development of the country's educational environment. The main components of the compliance system of the educational sector were listed. Integrity in the educational field was analyzed. It was

¹ International Scientific and Technical University named after Academician Yuri Buga.

considered by the compliance control of the educational industry. Specific areas characterized by compliance control were singled out. The main areas of application of the compliance function in the educational sector were determined. Examples of compliance violations in the educational sector were given. Such violations can be fictitious activities, informal rewards, unofficial labor relations, violations of fire safety or labor protection, and others. The definition of the concept of the compliance system in the educational field was given. The standards that compliance may include were considered. The main principles of the functioning of the compliance system in the educational field were illustrated. The main tasks that must be performed by the Ministry of Education and Science of Ukraine for the functioning of the compliance system were highlighted. The main aspects of the compliance system in the educational sector were listed and analyzed. The structural and logical model of building a compliance system in the educational field was illustrated. The main duties of compliance specialists were highlighted. The main tools used to assess the effectiveness and efficiency of the compliance system in the educational sector were listed. The main components that provide methodological support for the compliance system in the educational field were analyzed. The strategic goal of creating a compliance system in the educational sector was defined. Conclusions were made regarding the structural and logical model of building a compliance system in the educational field.

Keywords: compliance, educational industry, scope, risks, model.

Peer-reviewed, approved and placed: 15.08.2022.

Актуальною темою сучасних наукових дослідженнях розвитку освіти та науки в Україні є врахування в реформах та національному законодавстві здійснення інноваційної освітньої діяльності, проведення дослідно-експериментальної роботи щодо модернізації змісту та якості української освіти, застосування сучасних управлінських інструментів, котрі забезпечать стратегічний розвиток освітньої галузі.

Постановка проблеми. Геополітичний концептуалізм, політика трансформації у національному середовищі спрямовує освітню галузь у напрямку європейського розвитку, а для досягнення відповідності основним стандартам і вимогам європейського рівня є необхідність створення ефективної системи комплаєнс, як елементу внутрішньогалузевого стратегічного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням системи комплаєнс в освітній галузі, її цілями та факторами займалися багато вітчизняних та зарубіжних авторів.

Метою статті є дослідження структурно-логічної моделі побудови комплаєнс-системи в освітній галузі.

Основні результати дослідження. Комплаєнс (англ. compliance) – це згода, відповідність, дії відповідно до запиту, підпорядкування, дотримання визначених принципів (правил), умов або вимог.

Комплаєнс - це наказ однієї сторони іншій стороні усвідомленого слідування або виконання порядку для досягнення очікуваного результату, який впливає на розвиток освітньої галузі. У широкому плані комплаєнс трактується як відповідність будь-яким внутрішнім та зовнішнім вимогам чи нормам відповідної системи.

Проблема збереження ділової репутації в освітній галузі, а також формування системи управління внутрішньогалузевими репутаційними

ризиками є найактуальнішою в умовах інформаційного протистояння на ринку освітніх послуг.

Необхідні нові підходи до управління внутрішньогалузевими кризовими ситуаціями та репутацією, які забезпечать соціально-економічну стійкість в освітній галузі та довіру стейкхолдерів на всіх рівнях.

У наукових працях, які досліджують комплаєнс, не існує єдиного його трактування.

Згідно визначення International Compliance Association (Міжнародна асоціація комплаєнсу), комплаєнс — це здатність діяти у відповідності до встановлених правил, норм, вимог та внутрішніх стандартів [1].

Комплаєнс — це безперервна та особлива діяльність з виявлення випадків та фактів невідповідності законам та вимогам, нормативно-правовим документам, ринковим стандартам й внутрішнім документам відповідної господарської системи [3].

Москаленко Н. В. досліджуючи теоретичні аспекти запровадження комплаєнсу у національному просторі, підкреслює: «щоб існувати в економічному просторі і при цьому успішно функціонувати, необхідно використовувати ефективні економічні та організаційні інструменти. Аналіз сучасних методів та технологій діяльності вказують на те, що одним із таких інструментів є комплаєнс. Він впевнено виходить на ключові позиції в управлінні сучасними установами. На фоні зростання тиску з боку регуляторів і численних фінансових розслідувань з кожним роком збільшується важливість комплаєнс-функції для господарського середовища» [4].

Комплаєнс означає цілеспрямовану систему захисту суб'єктів національної економіки від зловживань, неефективного управління та регулювання, внутрішньої та зовнішньої корупції, а також здатність діяти у відповідному середовищі із дотриманням встановлених принципів та спеціальних вимог.

«На Всесвітньому економічному форумі в швейцарському Давосі серед чотирьох сфер, покращання яких дозволить прискорити зростання як світової, так і національних економік, експерти назвали скорочення бюрократії, боротьбу з корупцією, спрощений доступ до фінансування та кредитів, а також активне застосування комплаєнс-практики. У національній економіці склалося чітке розуміння того, що комплаєнс є важливим елементом системи корпоративного управління і вигода від його впровадження значно перевищує ризики, які виникають за його відсутності. На сьогодні комплаєнс у нашій державі має популярність тільки в банківському секторі, але необхідне його запровадження на всіх рівнях національної економіки. Українські компанії поступово приходять до осмислення важливості застосування комплаєнс спираючись на досвід зарубіжних країн» [4].

Таким чином, комплаєнс для освітньої галузі — це незалежна функція органів внутрішньогалузевого управління, яка моніторить, виявляє, діагностує, оцінює, надає відповідні внутрішньогалузеві поради, стежить і готує звіти щодо комплаєнс-ризиків у освітній галузі.

Комплаєнс у освітній галузі візуалізує здатність внутрішньогалузових суб'єктів діяльності відповідати нормам і правилам, як зовнішнім, так і внутрішнім, бути відповідальними на ринку освітніх послуг.

Відомо, якщо суб'єкт діяльності не контролює зони ризику, у підсумку матиме певні соціально-економічні та репутаційні збитки. При цьому варто усвідомлювати, що суб'єкти діяльності у освітній галузі повністю дотримуються норм законів, прийняття усіх заходів, хоча це не означає захищеність від виникнення комплаєнс-ризиків.

Пропонується у освітній галузі впроваджувати внутрішньогалузеву комплаєнс-систему, яка забезпечить цілеспрямоване управління регуляторними ризиками в освітньому та науковому просторі країни.

Комплаєнс-ризики в освітній галузі — це потенційні внутрішньогалузеві втрати і відповідні санкції через недотримання законів, нормативно-правових актів та правил, які забезпечують функціонування освітньої сфери у національному середовищі.

Прояв комплаєнс-ризиків у освітній галузі зосереджено у наступних сегментах:

- операційна діяльність освітньої галузі — діяльність суб'єктів у внутрішньогалузевому середовищі може нанести мати збитки, навіть якщо процеси налагоджені й оптимізовані;

- безпека на робочому місці у внутрішньогалузевому середовищі та здоров'я працівників — суб'єкти освітньої галузі повинні сприяти дотриманню техніки безпеки у відповідному середовищі, враховувати ризики нещасних випадків, професійних захворювань та виробничих травм;

- соціально-економічна відповідальність та якість — фіктивна або неякісна діяльність в освітній галузі завдає відповідну соціально-економічну шкоду працівникам, галузі та споживачам;

- навколишнє природне середовище й екологія — діяльність суб'єктів освітньої галузі може спричинити негативний вплив на навколишнє середовище (екологічні ризики): забруднення навколишнього середовища, заподіяння шкоди біосфери тощо;

- шахрайство та корупція — на суб'єктів освітньої галузі покладена відповідальність за корупційні дії, хабарництво та шахрайство.

Підкреслюємо, що критична ситуація у відповідному сегменті може спричинити за собою виникнення відповідальності в іншому, що негативно вплине на функціонування та розвиток освітньої галузі.

Ключем до внутрішньогалузевого управління ризиками є встановлення засобів контролю, які підтверджують, що суб'єкти освітньої галузі виконують свої внутрішні та зовнішні вимоги на постійній та регулярній основі.

Для внутрішньогалузевого управління ризиками необхідно:

- діагностувати й оцінити ризики — система внутрішньогалузевого управління має визначити ті сегменти діяльності, в яких освітня галузь має максимальні ризики, та візуалізувати параметри та критерії оцінки, що забезпечить контроль виникнення комплаєнс-ризиків та оптимізувати роботу щодо виявлення та діагностики;

- оптимізувати внутрішньогалузеві нормативно-правові документи та стандарти — внутрішньогалузеві нормативно-правові документи та стандарти мають бути упорядковані, чіткі та зрозумілі, відсутній дубляж і протиріччя;

- внутрішньогалузевий контроль — захист інтересів освітньої галузі та її суб'єктів, споживачів освітніх послуг і відповідних стейкхолдерів за рахунок

дотримання у внутрішньогалузевому середовищі положень чинного законодавства, вимог органів нагляду, а також документів, які визначають внутрішню політику та процедури у освітній галузі.

У контексті розвитку освітнього середовища країни, комплаєнс означає законність дій суб'єктів освітньої галузі та регулюючих інституцій, а комплаєнс-система підтверджує відповідність функціонування та розвитку внутрішньогалузевого середовища встановленим вимогам, стандартам та правилам. У комплаєнс-системі освітньої галузі є певні складові: антикорупційна; антимонопольна; санкційна; недобросесніть та ін.

Добросесність у освітній галузі — це згода усіх учасників внутрішньогалузевих процесів і стейкхолдерів дотримуватися правил та виконувати покладені на них обов'язки, які сприятимуть розвитку освітньої галузі країни.

Перевірка на добросесність, відповідність і дотримання вимог, стандартів і правил у внутрішньогалузевій системі управління має назву комплаєнс-контролем освітньої галузі, який спрямований на управління комплаєнс-ризиками, що пов'язані із діяльністю у внутрішньогалузевому середовищі.

Комплаєнс-контроль галузь, що характеризується специфічними сферами:

- протидія фіктивній та неякісній діяльності в освітній галузі;
- розробка внутрішньогалузевих інструментів і процедур, які забезпечують дотримання чинного законодавства в освітній сфері;
- захист внутрішньогалузевих інформаційно-комунікаційних зв'язків і потоків;
- протидія шахрайству та корупції в освітній галузі;
- встановлення етичних норм поведінки у внутрішньогалузевому середовищі.

Таким чином, комплаєнс-система у освітній галузі обґрунтовано підтверджує:

- результативність й ефективність діяльності у освітній галузі;
- функціонування ринку освітніх послуг на основі збалансування інтересів держави, державних і регіональних інституцій, внутрішньогалузевих суб'єктів освітньої діяльності, споживачів та інших стейкхолдерів.

Сферами застосування комплаєнс-функції у освітній галузі є: захист прав споживачів, які замовляють та отримують освітні послуги; внутрішньогалузеві та міжгалузеві відносини у освітньому середовищі; захист персональних даних; освітні стандарти; протидія шахрайству та корупції у освітньому середовищі; соціально-економічні й екологічні стандарти; трудові відносини у освітній галузі; антимонопольне регулювання та ін.

Прикладами порушення комплаєнсу у освітній галузі:

- фіктивна діяльність щодо надання освітніх послуг;
- неформальні винагороди для суб'єктів освітньої галузі;
- неофіційні трудові відносини у освітній галузі;
- порушення протипожежної безпеки або охорони праці на об'єктах освітньої галузі, що візуалізується у претензіях з боку контролюючих.

Комплаєнс також розкриває систему заходів щодо управління ризиками недотримання етичних норм певними учасниками освітньої галузі.

Таким чином, комплаєнс-система у освітній галузі — це цілеспрямоване дотримання суб'єктами та стейкхолдерами освітньої галузі вимог нормативно-правового характеру та зобов'язань, щодо доброчесності, транспарентності, недискримінаційної поведінки, конфіденційності, автаркічності, боротьби з корупцією, врегулювання внутрішньогалузевих конфліктів, внутрішньогалузевих закупівель, природоохоронної діяльності, забезпечення інформаційно-комунікаційних зв'язків, трудового законодавства, обробки персональних даних, пожежної безпеки, ковенантів, кібербезпеки та синергії у освітній галузі.

Застосування вказаного управлінського інструменту в освітній галузі необхідно вирішувати в контексті розвитку філософії комплаєнсу та його адаптацією до застосування у внутрішньогалузевому середовищі.

Концепція комплаєнс-системи у освітній галузі — це системне та комплексне взаємопов'язане інтердентальне забезпечення, яке пов'язує воедино всі елементи формалізованого уявлення про комплаєнс як елемента системи внутрішньогалузевого управління та регулювання у освітній галузі, який забезпечує прийнятих зважених рішень і сприяє стратегічному розвитку освітнього середовища країни з урахуванням впливу глобальних викликів та науково-технічного прогресу.

Актуалізуючи проблему комплаєнс-системи у освітній галузі та його ролі у створенні ефективних норм внутрішньогалузевої поведінки, необхідно відмітити, що високий ступінь свободи та можливість вільної реалізації соціально-економічних прав у освітній сфері є сучасним орієнтиром розвитку освітньої галузі країни. Інституціональна система освітньої галузі має сприяти та підтримувати поведінку внутрішньогалузевих суб'єктів з урахуванням соціально-орієнтованого порядку на основі принципу верховенства права та міжнародних стандартів. В Україні така інституціональна система у освітній галузі відсутня, наслідками чого є прояви недоброчесності у освітній діяльності, високий рівень корупції, численні неправомірні порушення права на інтелектуальну власність, штучно створена асиметрія у реалізації прав на отримання освітніх послуг тощо. Виникає потреба візуалізації таких напрямів інституційного проектування у освітній галузі, які б забезпечили стійкий попит із боку внутрішньогалузевих суб'єктів і стейкхолдерів на втілення принципу верховенства права у систему норм, що регламентують їх взаємовідносини та забезпечують отримання якісних освітніх послуг з урахуванням принципу доброчесності. Таким чином, комплаєнс-система у освітній галузі сприятиме створенню ефективних норм діяльності в освітньому середовищі, особливо внутрішньогалузевої поведінки, в основу якої покладена повна прозорість діяльності, неприйняття та запобігання будь-яким спробам недоброчесності, неправомірного використання ресурсів у освітній галузі.

У монографії Р. Дименко зазначено, що «комплаєнс може включати в себе такі стандарти:

- кодекс корпоративної етики (Code of Ethics);
- кодекс поведінки (Code of Conduct);
- політику «належної сумлінності» (Due Diligence);

- політику взаємодії з керуючими та правоохоронними органами (Policy of working with Law Enforcement bodies);
- політику ідентифікації контрагентів («Know your costumer» policy);
- політику конфіденційності (Privacy policy);
- політику повідомлення про порушення (Whistleblowing policy);
- політику приймання та дарування подарунків (Gift policy);
- політику протидії легалізації («відмиванню») доходів, здобутих злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму (Fight against Money Laundering and Terrorist Financing);
- політику регулювання конфлікту інтересів (Conflict of interest management policy)» [3].

Комплаєнс є новим напрямом роботи у освітній галузі та представляє як науковий так й практичний інтерес.

Відмітимо, що у 2005 році Базельським комітетом з банківського нагляду, у документі «Комплаєнс і його функції в банках» відображені певні принципи, які можливо адаптувати до діяльності у освітній галузі.

Основні принципи функціонування комплаєнс-системи в освітній галузі зображені на рис.1.

Відмітимо, що Міністерство освіти і науки України, яке відповідає за загальний контроль діяльності у освітній галузі повинно розробити:

- політику освітньої галузі щодо внутрішньогалузевої комплаєнс-системи;
- документи, на підставі яких функціє постійна та ефективна комплаєнс-система у освітній галузі;
- механізм моніторингу та оцінки ефективності управління за допомогою комплаєнсу.

Функції та зобов'язання комплаєнс-системи у освітній галузі візуалізуються у взаємовідносинах між структурними підрозділами та комплаєнсом, які повинні бути чіткими та обґрунтованими.

Діяльність комплаєнс-системи у освітній галузі підлягає перевірці службою внутрішнього аудиту на регулярній основі.

Дотримання принципів функціонування комплаєнс-системи у освітній галузі забезпечать її результативність та ефективність.

Вважаємо, що Міністерство освіти і науки України має створити структурний підрозділ, який забезпечує комплаєнс-систему та його методологічну підтримку. Згідно правил міжнародного рівня, структурно комплаєнс-система у освітній галузі повинна бути інтегрована у внутрішньогалузевому середовищі таким чином, щоб запобігти конфлікту інтересів. З метою вдалої побудови комплаєнс-системи у освітній галузі необхідно детально проаналізувати внутрішньогалузеві процеси, якісні та кількісні індикатори ризиків і внутрішньогалузеву структурну модель.

Основні аспекти комплаєнс-системи у освітній галузі:

- предмет і масштаб діяльності функції комплаєнс-системи у освітній галузі повинні постійно перевірятися Міністерством освіти і науки України ;
- функція комплаєнс-системи у освітній галузі має бути обґрунтованою, логічною, незалежною, цілеспрямованою, мати необхідні ресурси для своєї

ефективності та сприяти результативному управлінню комплаєнс-ризиками у внутрішньогалузевому середовищі;

– суб'єкти освітньої галузі та стейкхолдери повинні дотримуватися нормативно-правових документів у всіх юрисдикціях, у яких вони здійснюють свою діяльність;

– суб'єкти освітньої галузі несуть персональну відповідальність за здійснення контролю у системі управління комплаєнс-ризиками у внутрішньогалузевому середовищі;

– управління комплаєнс-ризиками є одним із елементів стратегічного управління у освітній галузі.

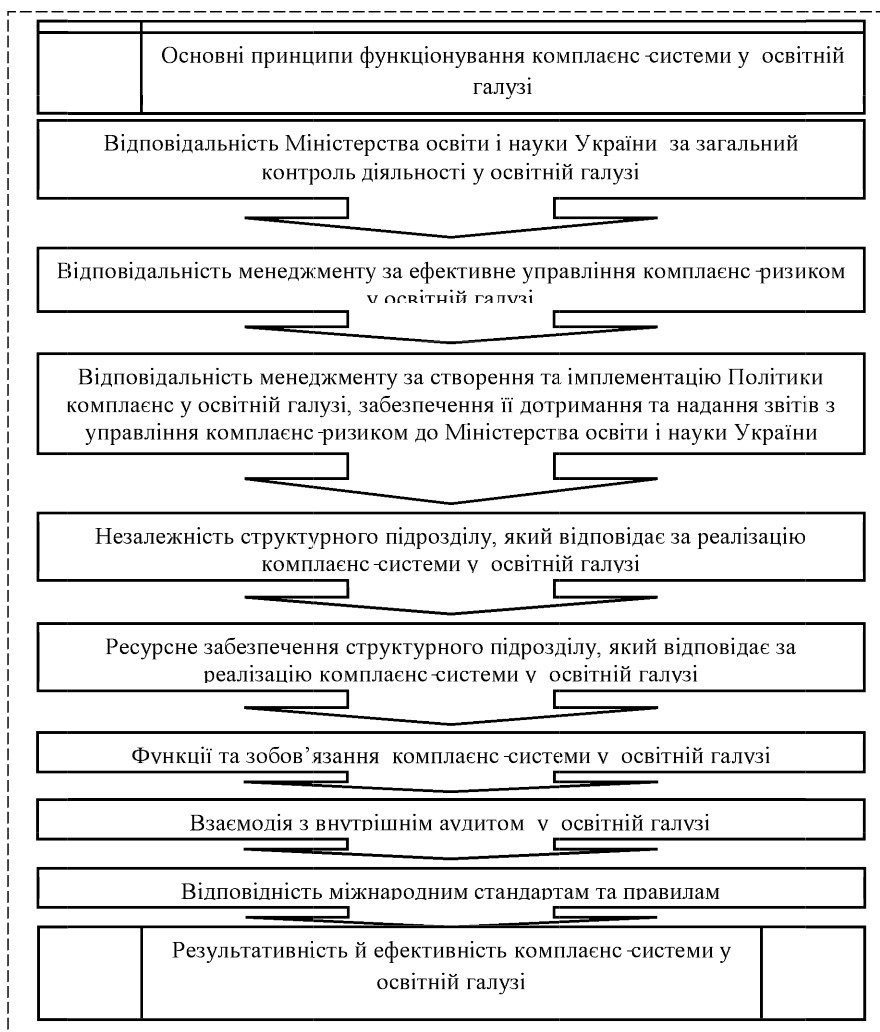

Рис. 1. Основні принципи функціонування комплаєнс-системи у освітній галузі, побудовано автором на основі даних [1-11]

Відмітимо, що комплаєнс-система у освітній галузі візуалізує сукупність взаємопов'язаних елементів внутрішньогалузевої корпоративної культури, організаційно-функціональні структури, правила та процедури,

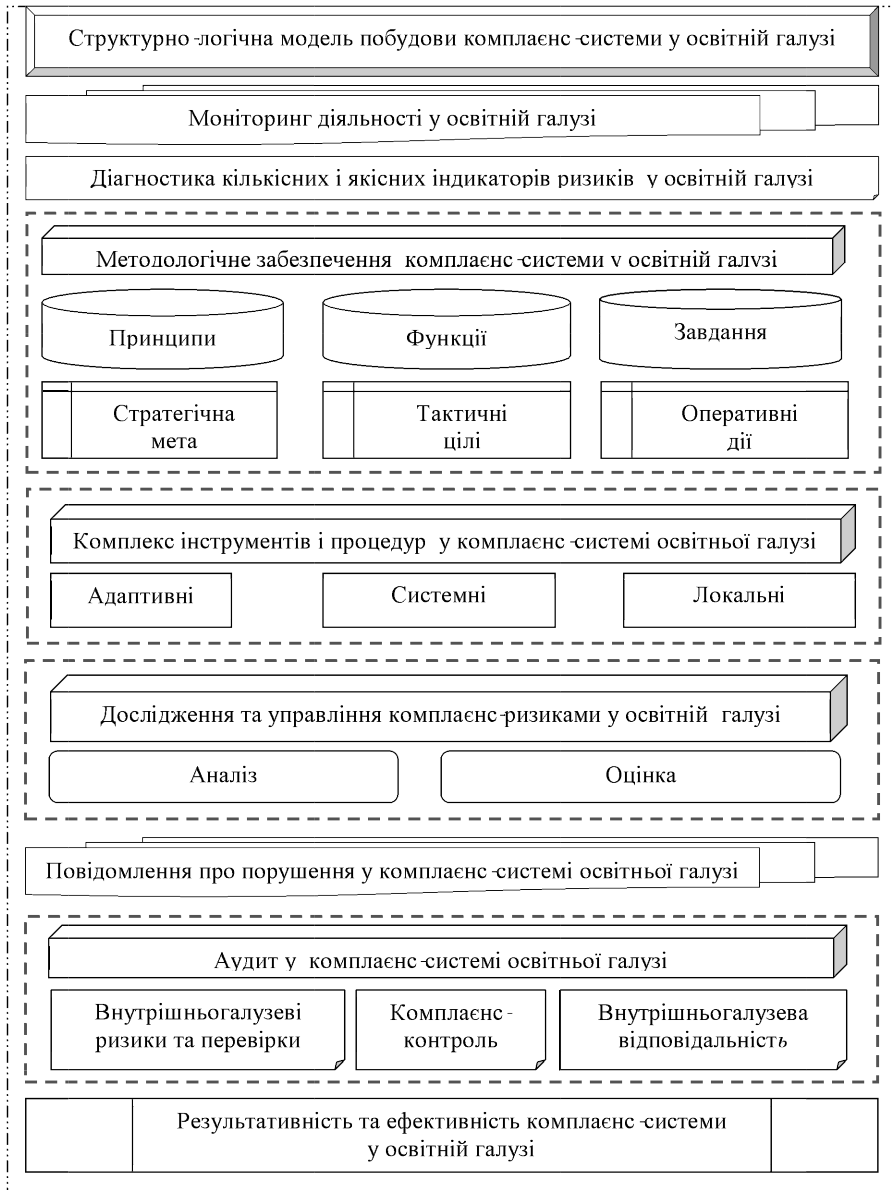

Рис. 2. Структурно-логічна модель побудови комплаєнс-системи у освітній галузі, побудовано автором на основі даних [1-11]

регламентованих національними та міжнародними стандартами, нормативами та вимогами, які забезпечують дотримання принципів комплаєнс-системи у освітньому середовищі, а також механізм діагностики та оцінки корупційно-небезпечних проявів у освітній галузі, управлінням внутрішньогалузевими ризиками та забезпечення комплексного захисту споживачів освітніх послуг від негативних явищ та процесів.

Структурно-логічна модель побудови комплаєнс-системи у освітній галузі зображена на рис. 2.

У комплаєнс-системі важлива роль належить комплаєнс - фахівцям, які повинні:

- постійно бути «up to date» щодо законодавства та останніх змін у нормативно-правовому забезпеченні освітньої галузі;
- розуміти тонкощі управління у освітній галузі;
- володіти інформаційно-комунікаційними навичками з метою передачі інформації щодо внутрішньогалузевих процесів;
- налагоджувати комунікацію, щоб у співробітників була можливість викрити в анонімному режимі порушення у освітній галузі.

Комплекс інструментів та процедур у комплаєнс-системі освітньої галузі має бути адаптивним, системним або локальним. До інструментів комплаєнс-системі освітньої галузі відносяться механізми та моделі, які спрямовані на управління комплаєнс-ризиком у внутрішньогалузевому середовищі.

Для оцінки результативності й ефективності комплаєнс-системи у освітній галузі застосовуються:

- перманентне опитування фокус-груп освітнього середовища;
- експертне бальне оцінювання комплаєнс-системи у освітній галузі;
- оцінка наявних і потенційних судових або інших спорів, які пов'язані з комплаєнс-системою у освітній галузі.

«Більшість корпоративних суб'єктів у європейських країнах розуміють важливість комплаєнсу в підприємницьких-процесах. У національному корпоративному середовищі комплаєнс сприймався як тягар, але під впливом іноземних хед-офісів та контрагентів простежується помітна тенденція до розвитку комплаєнс-систем у бізнес-середовищі країни» [3].

Впровадження комплаєнс-системи у освітній галузі повинно мати не формальний, а стратегічний характер та стати частиною внутрішньогалузевої культури та візуалізувати доброчесність у освітньому просторі країни.

Методологічну підтримку комплаєнс-системи у освітній галузі забезпечує:

- принципи та правила діяльності у освітній галузі;
- наявність і використання загальноприйнятих національних та міжнародних стандартів, положень і нормативів щодо освітнього середовища;
- застосування параметричних індикаторів, які розкривають інформаційно-комунікаційну складову у комплаєнс-системі освітньої галузі;
- доброчесні й етичні аспекти у освітньому середовищі.

Необхідно констатувати, що стратегічна мета створення комплаєнс-системи у освітній галузі сфокусована на дієві механізми щодо виявлення, діагностики й оцінки корупційно-небезпечних проявів у освітньому

середовищі, внутрішньогалузевим управлінням ризиками при зустрічі з корупцією, недоброчесністю, забезпечення комплексного захисту від негативних явищ, процесів і дій, порушень виняткових прав, внутрішньогалузевої етики, загроза національної ідентичності та ін.

Висновки. Таким чином, впровадження комплаєнс-системи у освітню галузь відкриває нові можливості для функціонування та стратегічного розвитку освітнього середовища країни. У побудові та впровадженні комплаєнс-системи у освітній галузі зацікавлені всі стейкхолдери, тому що порушення обов'язкових правил і стандартів у освітньому середовищі призводить до отримання негативних результатів та порушення внутрішньогалузевої доброчесності. Запропонована концептуально-методологічна основа та розроблена структурно-логічна модель побудови комплаєнс-системи у освітній галузі сприятиме цілеспрямованому стратегічному управлінню внутрішньогалузевими ризиками, враховуючи векторну спрямованість розвитку освітнього середовища країни. Комплаєнс для освітньої галузі візуалізує незалежну функція органів внутрішньогалузевого управління, яка моніторить, виявляє, діагностує, оцінює, надає відповідні внутрішньогалузеві поради, готує звіти щодо комплаєнс-ризиків у освітній галузі.

1. International Compliance Association. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.int-comp.org/careers/your-career-in-compliance/career-in-compliance>

2. Цюцяк А. Л., Цюцяк І. Л. Впровадження системи комплаєнс-контролю у вітчизняну систему незалежного фінансового контролю та аудиту. Науково-інформаційний вісник «Економіка». 2011. № 3. С. 200-206.

3. Дименко Р. А. Теоретико-методологічні засади процесу державного регулювання та стратегічного розвитку телекомунікаційної індустрії : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 365 с.

4. Москаленко Н. В. Теоретичні аспекти запровадження комплаєнс-контролю в Україні. Економічний вісник. Серія : Фінанси, облік, оподаткування. 2018. Вип. 2. С. 106-112.

5. Compliance. Cambridge Dictionary Online. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/compliance> (дата звернення 04.08.2020).

6. Овсієнко О.В. Комплаєнс у бізнес-адмініструванні та його роль у створенні ефективних норм господарської поведінки. Економічний простір. 2018. № 134. С. 173-185.

7. Нерсисян Г.А. Фінансові комплаєнс-стратегії як універсальні моделі для стратегічного менеджменту у інших галузях бізнесу. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2017. № 15 (2). С. 16-20.

8. Момот Т.В., Мізік Ю.І., Політучий С.Я. Антикорупційний комплаєнс у системі стратегічного моніторингу кадрової безпеки підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 6. С. 167-174.

9. Колодізев О.М., Кошуба О.В. Морфологічний аналіз сутності поняття «комплаєнс» як основа фінансової стабільності банку. Бізнес Інформ. 2018. № 12. С. 365-373.

10. Комплаєнс і його функції в банках - квітень 2005. Базельський комітет з банківського нагляду. Електронний ресурс. Режим доступу: www.bis.org/publ/bcbs113.pdf

11. Kholiavko N., Grosu V., Safonov Yu., Zhavoronok A., Cosmulese C.G. Quintuple Helix Model: Investment Aspects of Higher Education Impact on Sustainability. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2021. Vol. 43. No. 1. P. 111-128. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsr/bid/article/view/2186>.

1. International Compliance Association. Elektronnyi resurs. Rezhym dostupu: <https://www.int-comp.org/careers/your-career-in-compliance/career-in-compliance>
2. Tsiutsiak A. L., Tsiutsiak I. L. Vprovadzhennia systemy komplaens-kontroliu u vitchyznianu systemu nezalezhnogo finansovoho kontroliu ta audytu. Naukovo-informatsiinyi visnyk «Ekonomika». 2011. № 3. S. 200-206.
3. Dymenko R. A. Teoretyko-metodolohichni zasady protsesu derzhavnogo rehuliuвання ta stratehichnogo rozvytku telekomunikatsiinoi industrii : monohrafiia. Kherson : OLDI-PLIuS, 2019. 365 s.
4. Moskalenko N. V. Teoretychni aspekty zaprovadzhennia komplaens-kontroliu v Ukraini. Ekonomichnyi visnyk. Seriia : Finansy, oblik, opodatkuvannia. 2018. Vyp. 2. S. 106-112.
5. Compliance. Cambridge Dictionary Online. Elektronnyi resurs. Rezhym dostupu: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/compliance> (data zvernennia 04.08.2020).
6. Ovsienko O.V. Komplaens u biznes-administruvanni ta yoho rol u stvorenni efektyvnykh norm hospodarskoi povedinky. Ekonomichnyi prostir. 2018. № 134. S. 173-185.
7. Nersesian H.A. Finansovi komplaens-stratehii yak universalni modeli dlia stratehichnogo menedzhmentu u inshykh haluziakh biznesu. Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». 2017. № 15 (2). S. 16-20.
8. Momot T.V., Mizik Yu.I., Polituchii S.Ia. Antykoruptsiinyi komplaens u systemi stratehichnoho monitorynhu kadrovoi bezpeky pidpriemstva. Aktualni problemy ekonomiky. 2016. № 6. S. 167-174.
9. Kolodiziev O.M., Kotsiuba O.V. Morfolohichni analiz sutnosti poniattia «komplaens» yak osnova finansovoi stabilnosti banku. Biznes Inform. 2018. № 12. S. 365-373.
10. Komplaens i yoho funktsii v bankakh - kviten 2005. Bazelskyi komitet z bankivskoho nahliadu. Elektronnyi resurs. Rezhym dostupu: www.bis.org/publ/bcbs113.pdf
11. Kholiavko N., Grosu V., Safonov Yu., Zhavoronok A., Cosmulese C.G. Quintuple Helix Model: Investment Aspects of Higher Education Impact on Sustainability. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2021. Vol. 43. No. 1. P. 111-128. Elektronnyi resurs. Rezhym dostupu: <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2186>.